

Social- och äldre nämnden

Nackas flyktingmottagande

Motion den 17 mars 2014 av Camilla Carlberg, Lars Örback (V)

Förslag till beslut

Social- och äldre nämnden föreslår kommunfullmäktige att notera att Nacka kommun arbetar aktivt för att möta det ökade behovet av att ta emot fler flyktingar. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning

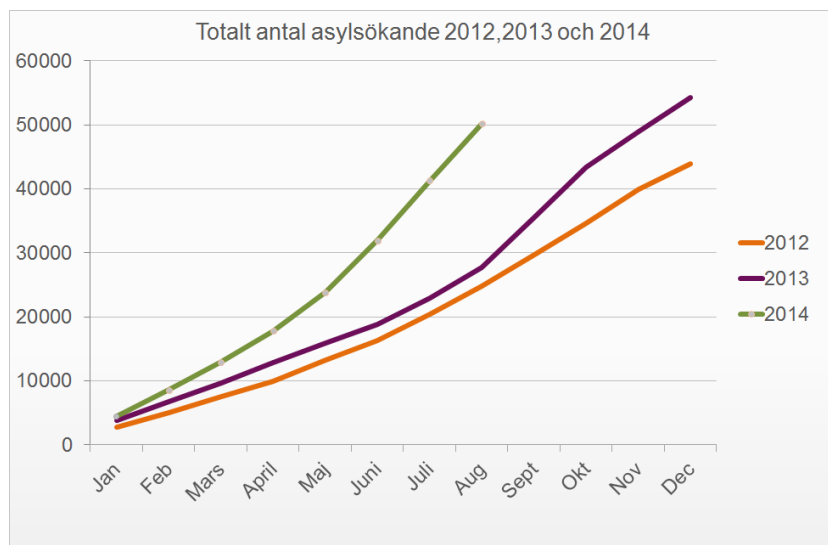
Vänsterpartiet yrkar i motion att Nacka kommun ökar flyktingmottagandet så att det minst står i proportion till kommunens befolkningsandel i Sverige. Det finns en uttalad vilja hos den politiska ledningen att öka engagemanget inom flyktingmottagandet. De senaste åren har även en viss ökning skett. Kommunens hinder i flyktingmottagandet är bristen på bostäder. Social- och äldre nämnden arbetar aktivt med frågan.

Förslagen i motionen

Vänsterpartiet yrkar på att Nacka kommun ska öka sitt flyktingmottagande så att det minst står i proportion till kommunens andel invånare av Sveriges befolkning.

Utredning och bedömning

Antalet asylsökande i Sverige har ökat kraftigt under det senaste året och Migrationsverket har höjt asylprognosen till 80 000 i år. Under 2013 var antalet asylsökande det högsta på 20 år. Trenden har fortsatt uppåt och under första halvåret 2014 var antalet 70 procent fler än under samma period 2013. De flesta kommer från konflikten i Syrien men även en kraftig ökning från Eritrea har skett. Migrationsverket tror att den eskalerande konflikten i Irak kan bidra till att än fler kommer att söka sig till Sverige. I genomsnitt får 70 procent av asylsökande uppehållstillstånd beviljat.

Migrationsverket

Efter beviljat uppehållstillstånd blir många flyktingar kvar i asylboenden på grund av att Migrationsverket inte har någon kommun att anvisa dem till. I augusti i år fanns det 11 000 flyktingar i den situationen. Detta innebär dels att det tar längre tid för människor att etablera sig i samhället, dels att Migrationsverket inte kan frigöra plats åt nya asylsökande (9 000 platser behövs enl. Migrationsverket, aug. 2014).

Migrationsverkets statistik visar att 24 498 asylsökande personer beviljades uppehållstillstånd under 2013. Motsvarande siffra för januari-juli 2014 var 18 180 personer. Nacka kommun tog under dessa perioder emot 76 respektive 53 flyktingar med uppehållstillstånd. Detta innebär ett mottagande på 0,3 procent av det totala antalet flyktingar. Om mottagandet skulle ha stått i proportion till kommunens invånarandel av Sveriges befolkning, 1 procent, skulle kommunen ha tagit emot tre gånger fler flyktingar. Nacka har dock ökat sitt flyktingmottagande de senaste åren. Under 2011 och 2012 togs 44 respektive 45 flyktingar emot på anvisning av Migrationsverket.

Förutom de flyktingar som tas emot i kommunen enligt överenskommelse med Migrationsverket tillkommer de s.k. självbosatta. Detta är flyktingar med uppehållstillstånd som anvisats till en kommun och sedan väljer att flytta till en annan. De utgör en stor del av de flyktingar som flyttar till Stockholms län. Som exempel tog länet under 2013 emot drygt 5 000 anvisade flyktingar. Samtidigt uppgick andelen självbosatta till över 9 200. Till Nacka har under de senaste åren ett drygt trettiotal självbosatta flyktingar flyttat per år enligt kommunens statistik.

Nacka kommun har kontinuerligt accepterat länsstyrelsens förslag till överenskommelser om flyktingmottagningen. För 2014 har avtal träffats om att ta emot 10-40 flyktingar, samt att tillhandahålla 15 platser för asylsökande barn. Förra årets avtal omfattade ett mottagande

av 7-32 flyktingar samt 9 platser för asylsökande barn. I praktiken har Nacka tagit emot fler flyktingar än vad överenskommelserna angivit.

Det största hindret för kommunen att kunna ta emot ett ökat antal flyktingar är bristen på bostäder. Det är svårt för kommunen att erbjuda flyktingar boende inom den ordinarie bostadsmarknaden. Bristen på lägenheter, i Nacka och regionen, har medfört att de privata fastighetsägarna generellt ställer höga krav – bl.a. ska hyresgästen ha en årslön på 3-4 gånger hyreskostnaden och fast anställning. Sådana krav diskvalificerar nyanlända flyktingar.

Socialtjänsten arbetar kontinuerligt för att få tillgång till bostäder för de olika grupper som faller inom nämndens ansvarsområde. Flyktingar erbjuds bostadssociala kontrakt när det är möjligt, med kommunen som hyresvärd. Det kan handla om kommunalt ägda lokaler som omvandlas till bostäder. Andra möjligheter för kommunen är att blockhyra lägenheter, samt att ställa krav i exploateringsavtal vid nybyggnation på kommunal mark. Detta är ett arbete som på sikt kan ge fler lägenheter.

För närvarande pågår följande planering av bostäder för i första hand flyktingar:

- 200 kvm i Jarlaberg, byggs om till två stora lägenheter, inflyttning under hösten.
- 5 lägenheter 2-3 rum och kök i Saltsjö Boo, inflyttning oktober.
- Villa i Saltsjö Boo, beslut om renovering i KSSU, 2 lägenheter, inflyttning december.
- Alphyddan, förhandling pågår med bostadsrättsförening, 5 rum och kök.

Nyss påbörjade projekt som eventuellt kan resultera i bostäder för flyktingar:

- Ombyggnad av stora lokaler på Gamla Landsvägen, kommunen förvärvade fastigheten i juni.
- Ektorps centrum, 2 000 kvm, förhandling pågår med fastighetsägare.

Nackas politiska ledning har en uttalad politisk vilja att ta ett större ansvar för flyktingmottagningen. I Nacka kommuns "Mål och budget 2013-2015" anges att "flyktingströmmen till Sverige beräknas fortsatt vara hög och Nacka ska bidra till att de som söker sig till och får stanna i Sverige får ett gott mottagande. Vi är därför beredda att öka engagemanget". Mot bakgrund av denna ambition och den kraftiga ökningen av antalet flyktingar som kommer, och förväntas komma, till Sverige måste Nacka kommun ta ett större ansvar för flyktingmottagandet. Detta kräver ett mer strategiskt arbete kring bostadsfrågan. På grund av bostadsbristen görs bedömningen att det i dagsläget inte är realistiskt att ha en flyktingmottagning som motsvarar kommuninvånarandelen.

Konsekvenser för barn

Ett ökat flyktingmottagande innebär för barnens bästa att kommunen måste se till att alla delar tar sitt ansvar för att exempelvis skolgång, boende, hälsovård fungerar på bästa sätt för att integrationen skall bli så bra som möjligt.

Bilaga

1. Motion om Nacka kommuns flyktingmottagande, 2014-03-17
2. Kommunstyrelsens arbetsutskotts protokollsutdrag § 62, 2014-05-06

Anders Fredriksson
Socialdirektör

Lisette Wahlroth
Planerare/utvecklare
Sociala kvalitetsenheten